

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра **Мироненко Катерини Андріївни**
на тему: **Роль екскурсій та польових досліджень у навчанні географії**

Науковий керівник: **к. геогр. н., доц. Кандиба Ю.І.**

Актуальність теми: . Соціальні, економічні та соціокультурні зміни, які на даний час відбуваються в нашому суспільстві, об'єктивно вимагають істотних змін у всій системі освіти, яка зорієнтована на входження в європейський освітній простір. Сучасне освітнє середовище має відповідати умовам вдосконалення та модернізації системи загальної освіти, що має бути спрямовано на успішне опанування учнями програмним комплексом знань.

Курс «Географія» має чітко виражене практичне спрямування, яке реалізується в ході практичних робіт, аналітичних завдань і досліджень. Він також зосереджений на розвитку компетенцій і навичок учнів у роботі з географічними картами та іншими джерелами інформації, розв'язанні географічних, екологічних та соціально-економічних проблем, проведенні порівняльного аналізу, проведенні міні-досліджень, дискусій та семінарів, презентацій, іспитів, круглих столів, в процесі ігрової та творчої діяльності, створення індивідуальних та колективних проєктів.

В умовах реформування шкільної географічної освіти та переходу до компетентнісного підходу, зростає необхідність підвищення ролі інтерактивних методів навчання географії, зокрема екскурсій та досліджень. екскурсії та польові дослідження є важливими та ефективними методами навчання географії, оскільки дозволяють учням безпосередньо взаємодіяти з об'єктами вивчення, формують практичні навички дослідницької роботи.

Все це зумовлює необхідність теоретичного обґрунтування, розробки методики та аналізу ефективності використання екскурсій і польових досліджень для активізації навчання географії та формування географічних компетентностей учнів загальноосвітніх закладів. Потребують додаткового вивчення питання відбору змісту та розробки спеціальних методик підготовки й проведення географічних екскурсій і досліджень для учнів різного віку та з різним рівнем підготовки. Необхідно також експериментально перевірити їх ефективність у формуванні конкретних предметних компетентностей.

Дослідження сучасних українських науковців стосовно використання інтерактивних методів навчання географії, зокрема екскурсій та польових досліджень, а також шляхів розвитку шкільної географічної освіти в умовах реформування стали концептуальною основою для проведення даної роботи:

Н. Бібік, Л. Вішнікіна, А. Шуканова, О. Федій, С. Сарнавський І. Касіяник, Н. Грицай, С. Коберник, Р. Коваленко, О. Скуратович, Н. Кріт, В. Кулик, В. Остроух, Д. Лико, В. Литвин, В. Мисько, М. Покоłodна, О. Семенова, Н. Сирова, Г. Сиротенко, С. Смолюк, О. Топузов, О. Цюняк та інші.

Незважаючи на наявні методичні напрацювання щодо організації екскурсій та польових досліджень, комплексних робіт, які б охоплювали теоретичні, методичні та прикладні аспекти їх застосування саме у навчанні шкільної географії на сьогодні недостатньо. Цим обумовлений вибір теми даного дослідження.

Об'єкт дослідження: процес реалізації шкільного курсу навчання географії засобами екскурсій та польових досліджень.

Предмет дослідження: особливості та методичні аспекти проведення екскурсій та польових досліджень як засобів активізації навчання географії.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити ефективність використання екскурсій і польових досліджень у навчанні географії учнів школи.

Завдання дослідження:

- проаналізувати потенціал географії та особливості географічної освіти у формуванні компетентностей учнів.
- дослідити психолого-педагогічні аспекти застосування екскурсій та польових досліджень у навчальному процесі.
- вивчити сучасні підходи до організації екскурсійної та польових досліджень учнів у курсі географії.
- експериментально перевірити ефективність розробленої методики екскурсійно-дослідницької діяльності учнів у навчанні географії.
- розробити методичні рекомендації щодо планування і проведення екскурсій та досліджень з географії.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел з 65 найменувань та додатків. Основна частина роботи викладена на 62 сторінках. Загальна кількість сторінок в роботі 73. Робота ілюстрована 11 таблицями (із них 3 – у додатках) та 8 рисунками.

Ключові слова: екскурсія, польові дослідження, шкільна освіта, географія, екскурсійно-дослідницька діяльність, методика навчання.